

Prof. Jurovský, nestor slovenskej psychológie, sedemdesiatročný

Dňa 26. marca 1978 sa dožil sedemdesiatky dlhoročný predstaviteľ psychológie na Slovensku Prof. Dr. Anton Jurovský, DrSc., člen redakčnej rady Syntézy. Tohto roku súčasne uplynie päťdesiat rokov od založenia Psychotechnického ústavu v Bratislave, prvého pracoviska použitej psychológie u nás. Medzi týmito výročiami je úzky vzťah: Jedným z prvých pracovníkov uvedeného ústavu bol mladý študent A. Jurovský.

Za týchto päťdesiat rokov vykonal jubilant rozsiahle dielo v oblasti organizačnej (bol vedúcim pracovníkom viacerých psychologických pracovísk, predsedom Československej a Slovenskej psychologickéj spoločnosti), pedagogickej (vychoval prvé generácie slovenských psychológov), výskumnej a publikačnej. Vypracoval 15 knižných monografií, vyše 300 vedeckých a odborných štúdií a vyše stovky populárno-vedných príspevkov. Okrem toho predniesol značný počet vedeckých referátov doma i v zahraničí, ako aj stovky prednášok pre verejnosť, najmä pre pracujúcich v závodoch.

Táto rozsiahla činnosť Prof. Jurovského bola podrobnejšie zhodnotená pri jeho 60. narodeninách. Pri terajšom výročí sa chceme zmieniť najmä o činnosti, vykonanej v ostatných rokoch v Československom výskumnom ústave práce a sociálnych vecí. Ako vedúci skupiny sociálnej psychológie práce sa v rámci plnenia štátnych výskumných úloh orientuje najmä na problémy spokojnosti s prácou a na motiváciu k práci u človeka za socializmu.

Poukázal predovšetkým na motiváciu k práci ako na psychický proces, pričom motiváciu k práci pokladá za zložku zameranosti osobnosti. Vo výskume tiež určil štruktúru motivačných procesov, v ktorých dominujú štyri dimenzie: sociálne motívy, motívy sebauplatnenia, motívy týkajúce sa charakteristik práce a hmotné motívy.

Jeho rozpracovanie problémov motivácie prinieslo nielen rad návrhov využiteľných pri nehmotnom stimulovaní pracovníkov, ale je aj príspevkom k rozvoju psychologickéj metodológie. Prof. Jurovský navrhol a štandardizoval dve škály: OHP (osobné hodnotenie práce) a OAZ (osobná analýza zamestnania), z ktorých poslednú vydala Psycho-diagnostika, n. p., ako diagnostickú pomôcku, a široko ju používajú psychológovia v praxi aj vo výskume.

V súčasnosti sa Prof. Jurovský zameriava na skúmanie adaptácie a adjustácie človeka na prácu. V jeho výskume sa ukázalo, že pri vyrovnávaní sa s prácou ide o dva komponenty: o vyrovnávanie sa s jednotlivými činnosťami podľa záujmov na amatérskej úrovni, a o vyrovnávanie sa s rovnakými činnosťami, vykonávanými v rámci profesie. Pri hodnotení profesii sa jednoznačne potvrdili vplyvy vedeckotechnického rozvoja, pretože sa do popredia dostávajú profesie s náročnou technológiou a odbornou prípravou.

Riešením socializačných procesov u adolescentov sa zaoberá v knižnej publikácii *Mládež a spoločnosť* (SAV, 1974).

Stručný výpočet problémov, ktoré výskumne rieši Prof. Jurovský v ostatných rokoch a rozsiahla publikačná činnosť potvrdzujú, že aj v sedemdesiatke ešte stále ostáva vzorom húževnatého, pracovitého vedca, s dobrým vzťahom k ľuďom a zapáleného za rozvoj psychológie v socialistickej spoločnosti.

V mene kolektívu pracovníkov Československého výskumného ústavu práce a sociálnych vecí a redakčnej rady časopisu *Syntéza* želáme jubilantovi, aby si pri dobrom zdraví ešte dlho udržal svoj životný a pracovný elán!

Jozef Daniel